

Op de zaak betrekking hebbende stukken

In een beroepsprocedure moet de inspecteur/de ontvanger op grond van artikel 8:42 Awb, naast een verweerschrift, de op de zaak betrekking hebbende stukken naar de rechtbank zenden.

In lid 4 van paragraaf 2.2.5 van het Besluit Beroep in Belastingzaken is opgenomen welke stukken in ieder geval behoren tot in te zenden stukken:

- a. een gespecificeerde opgave van de gegevens van de aangifte als deze is gedaan. Bij procedures betreffende de erf- en schenkbelasting kan, als de aangifte zeer omvangrijk is, worden volstaan met een uittreksel uit de aangifte betreffende de in geding zijnde onderdelen;
- b. een kopie van de belastingaanslag dan wel van een ander bestreden besluit of een gespecificeerde opgave van de daaraan ten grondslag liggende gegevens. Bij procedures tegen een grote hoeveelheid identieke aanslagen kan worden volstaan met een voorbeeld aanslag;
- c. een afschrift van het bezwaar- of verzoekschrift;
- d. een afschrift van de uitspraak dan wel een afschrift van de kennisgeving waarin de beslissing op het bezwaar- of verzoekschrift wordt gemotiveerd (in de gevallen dat dit van toepassing is);
- e. alle andere stukken die de inspecteur ter raadpleging ter beschikking staan of hebben gestaan of hem op enig moment ter beschikking komen en die van belang kunnen zijn voor de beslechting van de (nog) bestaande geschilpunten (vgl. [HR 4 mei 2018, ECLI:NL:HR:2018:672](#)).

In de rechtspraak is de vraag wat een op de zaak betrekking hebbend stuk is vaak aan de orde geweest. Hieruit blijkt het volgende over stukken die moeten worden overgelegd:

- 1) een stuk waarvan de belanghebbende voldoende gemotiveerd stelt dat het van enig belang kan zijn geweest moet je overleggen;
- 2) het is niet relevant of een stuk in het voordeel of nadeel werkt van een belanghebbende;
- 3) een stuk moet je ook overleggen indien belanghebbende zelf over het stuk beschikt;
- 4) stukken die de inspecteur of andere collega's die betrokken zijn geweest bij de besluitvorming ter beschikking staan of hebben bestaan, maar die niet zijn gebruikt ter onderbouwing van het bestreden besluit, moet je ook overleggen;
- 5) interne stukken die in het kader van de behandeling van een zaak zijn opgesteld, moet je ook overleggen indien uit andere stukken of stellingen blijkt dat deze interne stukken ten grondslag hebben gelegen aan de besluitvorming;
- 6) stukken die pas in de loop van het beroep of het hoger beroep tot jouw beschikking zijn gekomen moet je overleggen;
- 7) een stuk moet je ook overleggen indien de rechter al op basis van ander bewijsmateriaal een beslissing over het geschilpunt kan nemen;
- 8) digitale gegevens uit de systemen moet je overleggen, voor zover zij van belang en raadpleegbaar zijn met het oog op de betreffende zaak. Dit moet gebeuren in de vorm van een afdruk of op een andere geschikte wijze. Een brief of ander document dat in een systeem is opgeslagen, moet je in zijn geheel overleggen;
- 9) als een besluit geheel of deels het resultaat is van een geautomatiseerd proces en belanghebbende wil de juistheid van de in dat proces gemaakte keuzes, gegevens en aannames controleren en eventueel betwisten, dan moet je deze keuzes, gegevens en aannames inzichtelijk en controleerbaar maken.

Er zijn ook stukken die je niet hoeft te overleggen. Daarbij is het volgende van belang:

- 1) stukken die niet ter beschikking hebben gestaan aan de inspecteur of andere collega's die betrokken zijn geweest bij de besluitvorming, hoeft je niet te overleggen, ook al ben je met het bestaan ervan bekend. Denk bijvoorbeeld aan stukken die ten grondslag liggen aan een proces-verbaal van de FIOD;
- 2) softwareprogramma's en andere elektronische systemen voor gegevensopslag, -bewerking, -verwerking of beheer hoeft je niet te overleggen.
- 3) indien onvoldoende duidelijk is welk stuk volgens belanghebbende ontbreekt, hoeft het stuk niet te worden overgelegd;
- 4) indien sprake is van misbruik van procesrecht hoeft je het dossier ook niet aan te vullen.

Geheimhouding

Het insturen van de op zaak betrekking hebbende stukken is niet in strijd met de geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR. Het insturen van deze stukken is namelijk verplicht op grond van een wettelijke bepaling en is noodzakelijk voor de uitvoering van de belastingwet.

Het is wel mogelijk om op grond van artikel 8:29 Awb bij de rechter aan te geven dat je stukken weigert te overleggen. Je kunt ook aangeven dat alleen de rechter kennis mag nemen van bepaalde stukken of passages. Dit wordt beperkte kennisneming genoemd. Om dit te kunnen doen moet sprake zijn van gewichtige redenen. De rechter beslist of de weigering of beperking van de kennisneming gerechtvaardigd is.

WOO

Indien op grond van de WOO openbaarmaking verplicht zou zijn, dan kan er geen sprake zijn van geheimhouding. Omgekeerd geldt dit echter niet. Indien openbaarmaking op grond van de WOO niet verplicht is, brengt dat niet met zich mee dat per definitie sprake is van volledige of beperkte geheimhouding.

Belangenafweging

De rechter maakt bij de beoordeling over de volledige of beperkte geheimhouding een belangenafweging. Het uitgangspunt daarbij is dat partijen en de rechter moeten kunnen beschikken over alle op de zaak betrekking hebbende stukken, zodat sprake is van een eerlijk proces.

Voorbeelden van gewichtige redenen die door de belastingdienst kunnen worden aangevoerd zijn:

- 1) privacy van derden, waaronder angst voor represailles en bedrijfsgevoelige informatie;
- 2) privacy van individuele of groepen ambtenaren;
- 3) effectieve controle en controlestrategie;
- 4) ongehinderde opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- 5) juridische adviezen ten behoeve van het bepalen de procespositie. Daaronder kunnen ook de antwoorden op kennisgroepvragen vallen.

Of een beroep op geheimhouding slaagt is zeer feitelijk van aard. Daarom zul je altijd goed moeten motiveren waarom je van mening bent dat er sprake is van gewichtige redenen, die geheimhouding rechtvaardigen. Indien je een beroep op geheimhouding wilt doen overleg dan altijd tijdig met je procesdeskundige!

Procedure

Als je een beroep op geheimhouding doet, dan moet je twee sets met stukken naar de rechtbank sturen. Eén set met geschoonde stukken en één set volledige stukken. Daarbij geef je gemotiveerd aan per stuk of passage waarom je een beroep doet op gehele geheimhouding of beperkte kennisneming. Belanghebbende krijgt vervolgens de set met geschoonde stukken en jouw motivering. Belanghebbende mag ook reageren op jouw beroep op geheimhouding of beperkte kennisneming.

De rechter zal vervolgens oordelen of het beroep op geheimhouding of beperkte kennisneming gerechtvaardigd is. Indien de rechter oordeelt dat de weigering om het stuk te overleggen gerechtvaardigd is, vervalt de verplichting om het stuk te overleggen. Indien de rechter beslist dat de beperking van de kennisneming gerechtvaardigd is, zal hij belanghebbende vragen of deze toestemming geeft dat alleen de rechter kennis neemt van het stuk. Als belanghebbende dit weigert dan wordt de zaak verwezen naar een andere kamer en zal zonder kennisneming van dit stuk uitspraak worden gedaan door de rechter.

Als de rechter oordeelt dat de geheimhouding of beperkte kennisneming niet gerechtvaardigd is dan krijg je de vraag wat je met het stuk wilt doen. Er zijn dan twee opties. Je kunt blijven weigeren om het stuk in te brengen of je kunt het stuk zonder geheimhouding in de procedure brengen.

Partij voldoet niet aan verplichtingen

In artikel 8:31 Awb is opgenomen dat de rechter naar eigen inzicht consequenties kan verbinden aan, onder meer, het niet overleggen van de zaak betrekking hebbende stukken. Hierbij dient de rechter wel een afweging te maken tussen de verwijtbaarheid van het feit en het belang van de niet nagekomen verplichting. Dit artikel ziet niet op de verplichting om een verweerschrift in te sturen.

Er zijn veel uitspraken over artikel 8:31 Awb en deze zijn zeer feitelijk van aard. Er kunnen geen consequenties zijn, er kan een veroordeling volgen in de proceskosten en/of het griffierecht, stukken kunnen buiten beschouwing worden gelaten, het beroep kan gegrond worden verklaard. Ook de belanghebbende kan te maken krijgen met artikel 8:31 Awb. De rechter zal dan het beroep ongegrond verklaren.